

РЕШЕНИЕ

№ 10609

гр. София, 27.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 73 състав,
в публично заседание на 05.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елеонора Попова

при участието на секретаря Снежана Тодорова, като разгледа дело номер **843** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, вр. с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано след и в изпълнение на Решение № 630/22.01.2025г. по адм.д. № 5377/2024г. на Върховния административен съд /ВАС/, Шесто отделение, с което е отменено Решение № 6964/16.11.2023г., постановено по адм. дело № 5499/2023г. по описа на Административен съд– София- град, с което е отхвърлена жалбата на И. Б. Т., от [населено място], срещу Решение № 2153-21-106/12.05.2023г. на Директора на ТП на НОИ С., с което е оставена без уважение жалбата ѝ с вх. № 1012-21-431/21.04.2023г. срещу разпореждане № [ЕГН] от 10.03.2023г. на длъжностно лице по пенсионното осигуряване при ТП на НОИ С..

В жалбата се поддържа становище за неправилност, необоснованост и незаконосъобразност на обжалваното решение. Моли пенсията ѝ за инвалидност да бъде отпусната от датата на инвалидизиране, а именно 12.11.2017 г., ведно с лихвите. Претендира отмяна на обжалваното решение.

В съдебно заседание, жалбоподателят, редовно призован, се явява лично. Поддържа жалбата на основанията, посочени в нея и в подробни съображения в депозирано писмено становище. Моли за отмяна на процесното решение.

Ответникът – директор на ТП на НОИ С., редовно призован, се представлява от юрк. Д.П., в съдебно заседание и в депозирана писмена защита, поддържа становище за неоснователност на жалбата. Претендира присъждане на юрисконсултско

възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, редовно призована, не се представлява и не изразява становище по жалбата.

Административен съд София-град, след като се запозна със становищата на страните и представените по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Със Заявление № 2112-21-794/09.03.2021г. /л.21 от адм.дело № 5499/23г. на АССГ/ жалбоподателката е поискала да ѝ бъде отпусната лична пенсия за инвалидност, като към заявлението представила документите по чл. 3 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС).

С ЕР №2378/12.09.2017 г. ТЕЛК е приел, че И. Т. е временно неработоспособен.

С ЕР №3830/30.11.2017 г. на ТЕЛК е определила 45% трайна неработоспособност, поради общо заболяване с посочена дата на инвалидизиране 12.11.2017 г. и със срок на инвалидността за три години.

С ЕР № 1009 от 18.09.2018г. НЕЛК потвърждава ЕР на ТЕЛК по всички поводи, като определя краен % 42% ТНР поради общо заболяване.

С ЕР № 1495/21.05.2020 г. (л.27), ТЕЛК е определила 50% трайна неработоспособност, поради общо заболяване с посочена дата на инвалидизиране 12.11.2017г. и със срок на инвалидността до 01.05.2023 г.;

С ЕР № 2669 от 06.10.2020г. на НЕЛК (л.29), ЕР №1495 на ТЕЛК от 21.05.2020г. е отменено и е върнато за ново освидетелстване.

С ЕР № 0822 от 16.12.2020 г. на ТЕЛК (л.31), на освидетелстваното лице са определени 100% т.н.р., от които 60% т.н.р. поради общо заболяване с дата на инвалидизиране 12.11.2017г., 30% т.н.р. поради трудова злополука с дата на инвалидизиране 03.01.2017 г., като е определен срок на инвалидността– една година – до 01.12.2021 г.

В резултат на извършена преценка, с разпореждане № [ЕГН]/27.07.2021 г. на жалбоподателката е отпусната лична пенсия за инвалидност, на основание чл. 74, ал. 1 КСО, вр. §22ц, ал. 1 ПЗР на КСО, считано от 09.03.2021г. /датата на подаденото заявление за пенсиониране/. С последващо разпореждане № [ЕГН]/59 от 06.08.2021 г. (л.76), на основание чл. 78 КСО е постановен отказ да ѝ бъде отпусната лична пенсия за инвалидност поради трудова злополука, тъй като определеният процент трайно намалена работоспособност е по-нисък от изискуемите 50%. Разпореждането е обжалвано по административен ред пред директора на ТП на НОИ С., който с Решение № 2153-21-298/08.12.2021г. оставя жалбата без уважение като неоснователна. Решение № 2153-21-298/08.12.2021г. е оспорено по съдебен ред и с решение по адм. дело № 192/2022г. на АССГ жалбата на Т. е отхвърлена. Последното е оставено в сила с решение по адм. дело №6162/2022г. на ВАС.

С последващо разпореждане № [ЕГН]/21.01.2022г. /л.83/ е поправено Разпореждане от 27.07.2021г. относно верния процент трайно намалена работоспособност. Същото е обжалвано по административен ред, като с Решение № 2153-21-168 от 01.04.2022г. на директора на ТП на НОИ С. град жалбата е оставена без уважение като неоснователна. Решението на административния орган е обжалвано по съдебен ред, като с Решение № 35/04.01.2023г. по адм. дело № 3984/2022г. по описа на АССГ, в сила от 03.02.2023г., е отменено и преписката е върната за ново произнасяне на Директора на ТП на НОИ С. град.

В изпълнение на съдебното решение е постановено Разпореждане № [ЕГН] от

10.03.2023 г. на длъжностното лице по „ПО”, с което на И. Б. Т. е отпусната лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване за 100.00 на сто ТНР от 21.05.2020 г. пожизнено по чл. 74, ал. 1 от КСО, вр. §22ц, ал.1 ПРЗ на КСО по заявление, подадено в РКМЕ, на 21.05.2020г., заявление подадено в ТП на НОИ, на 27.02.2023 г. и навършена възраст 62 г. и 1м. /л.158, 159/.

И. Б. е обжалвала така постановеното разпореждане в срока чл. 117, ал. 2, т. 1 във вр. с, ал. 1, т. 2, б. "а" от КСО /л.173/, при което с оспорваното в настоящото производство Решение № 2153-21-106/12.05.2023 г. /л. 173/, издадено от директор на ТП на НОИ– С. град, жалбата е отхвърлена като неоснователна. В акта са изложени доводи, че с ЕР на ТЕЛК №1495 от 21.05.2020 г. на И. Б. Т. е определена дата на инвалидизиране - 12.11.2017 г., като постановеното ЕР на ТЕЛК е във връзка с преосвидетелстване на лицето, като преди тази дата е било с 42% трайно намалена работоспособност. При преосвидетелстването от 21.05.2020г. е определена 50% т.н.р., т.е. едва от 21.05.2020 г. Т. отговаря на изискването на чл.72 от КСО, или от тази дата е придобило право на пенсия за инвалидност, поради което и разпореждането за нейното отпускане е прието за законосъобразно.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи: Процесната жалба е подадена в срока по чл. 118, ал. 1 от КСО, от надлежна страна и при наличен правен интерес, в предвидената от закона писмена форма, срещу административен акт, който подлежи на оспорване, т.е. на съдебен контрол за законосъобразност, поради което се явява процесуално допустима.

След извършване на проверката по чл. 168, ал. 1 от АПК относно законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, съдът намира за установено, следното:

Оспореното решение е издадено от компетентен по място, материя и степен орган, съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б. "а" от КСО и в предписаната от чл. 117, ал. 3 от КСО писмена форма, съдържащ фактически и правни основания за постановяването му. Разгледан по същество оспореният акт е законосъобразен като издаден в съответствие с материалния закон, при липса на допуснати нарушения на административно производствени правила и в съответствие с целта на закона, по следните съображения: Съгласно чл. 72 от КСО пенсия за инвалидност поради общо заболяване се определя на лица с 50 и над 50 на сто трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане.

По силата на чл. 73, ал. 1 от КСО правото на пенсия се поражда от датата на инвалидизирането, а за слепите по рождение и за ослепелите преди постъпване на работа - от датата на заявлението по чл. 94 на КСО.

Анализът на горните разпоредби сочи, че инвалидизирането е релевантен факт за признаване на правото на пенсия за инвалидност, като по аргумент от чл. 61 от Наредбата за медицинската експертиза инвалидизирането, като факт с правно значение, се установява и удостоверява с експертно решение от компетентния орган, извършващ експертизата на работоспособността.

За придобиване право на пенсия за инвалидност поради общо заболяване е необходимо и определен осигурителен стаж придобит към датата на инвалидизиране /арг. от чл. 74, ал. 1 от КСО/.

По делото не е спорно, че И. Б. Т. е придобила право на пенсия за инвалидност поради общо заболяване по чл. 74, ал. 1 от КСО, както и че такава пенсия ѝ е била отпусната пожизнено, считано от 21.05.2020 г., с потвърденото с оспорвания акт Разпореждане

№ [ЕГН] от 10.03.2023 г. на длъжностното лице по „ПО”.

Жалбоподателят претендира, че началната дата на отпускане на пенсията е определена от органа неправилно- 21.05.2020 г., като следва да бъде отпусната от датата на инвалидизирането й- 12.11.2017 г. Предвид това и с оглед релевираните в жалбата доводи, спорният въпрос по делото е, кой е началният момент, от който е следвало да бъде отпусната пенсията за инвалидност поради общо заболяване на И. Б. Т..

Настоящият съдебен състав намира за правилни и обосновани изложените от административния орган мотиви и направените изводи в оспорения акт, че личната пенсия за инвалидност поради общо заболяване на Т. следва да бъде отпусната от 21.05.2020 г.

Съгласно чл. 94, ал. 1 от КСО пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на придобиване на правото, ако заявлението с необходимите документи е подадено в 2-месечен срок от тази дата. Ако документите са подадени след изтичане на 2-месечния срок от придобиване на правото, пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на подаването им.

В нормата на ал. 3 на чл.94 КСО е регламентирана специалната хипотеза, касаеща пенсията за инвалидност и/или добавката за чужда помощ, според която: „Извън случаите по ал. 1 пенсия за инвалидност и/или добавка за чужда помощ се отпуска от датата на подаване от лицето на заявление-декларация до териториалната експертна лекарска комисия (ТЕЛК), но не по-рано от датата на инвалидизиране, съответно – от датата на определяне на потребността от чужда помощ, ако необходимите документи за пенсиониране са подадени в териториалното поделение на Националния осигурителен институт в едномесечен срок от изтичане на срока за обжалване на експертното решение на ТЕЛК или на Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК) по отношение на правоимащото лице“.

В процесния казус претендираната от жалбоподателя дата 12.11.2017 г. за начало на отпускане на пенсията й, е всъщност датата на инвалидизирането на лицето, определена още с първото ЕР № 3830/198 от 30.11.2017 г. на ТЕЛК, с което е определена трайно намалена работоспособност, но тази ТНР е под 50 %, а именно 42 %. Това ЕР на ТЕЛК е потвърдено от ЕР № 1009/111 от 18.09.2018 г. на НЕЛК, с мотиви: „Потвърждава ЕР на ТЕЛК по всички поводи“, вкл. и относно процента ТНР. Този процент /42%/ не поражда право на пенсия за инвалидност, което на основание чл. 72 от КСО се определя на лица с 50 и над 50 на сто ТНР/вид и степен на увреждане.

В настоящото производство, от доказателствената съвкупност се установява по безспорен начин, че едва с ЕР № 1495/087 от 21.05.2020г. на ТЕЛК за преосвидетелстване на И. Б. Т. органите на медицинската експертиза са определили за срок от 3 години - до 01.05.2023 г., нов процент ТНР - 50 на сто, с оглед на който лицето вече придобива право на инвалидна пенсия, т.к вече е изпълнено условието на чл. 72 от КСО за определяне на пенсия за инвалидност. След обжалването му, това ЕР е отменено и върнато на ТЕЛК с ЕР № 2669/189 от 06.10.2020 г. на НЕЛК, в резултат на което е постановено ново ЕР № 822/170 от 16.12.2020 г. на ТЕЛК с определен процент ТНР 100 % без чужда помощ за срок от 1 година-до 01.12.2021г.

Действително, правото на пенсия за инвалидност се поражда от датата на инвалидизирането /чл.73 КСО/, а в специалната норма на чл.94, ал.3 КСО е визирано, че пенсия за инвалидност се отпуска от датата на подаване от лицето на заявление-

декларация до териториалната експертна лекарска комисия (ТЕЛК), но не по-рано от датата на инвалидизиране, но тези разпоредби са обвързани с императивното изискване заложено от законодателя в чл.72 КСО трайно намалената работоспособност да е 50 и над 50 на сто. В тази връзка в случая е безспорно, че във всички ЕР на ТЕЛК, с които е призната ТНР на жалбоподателя изрично е посочено, че датата на инвалидизация е 12.11.2017 г., но тази инвалидизация не е за нужните 50 или над 50%, поради което правото ѝ да получи пенсия за инвалидност е придобито от И. Т. с определянето на процент ТНР 50 на сто с ЕР № 1495/087 от 21.05.2020 г. на ТЕЛК, променен след обжалване на 100 % с ЕР № 0822/170 от 16.12.2020 г. на ТЕЛК, съгласно изискването на чл.72 КСО. В тази връзка, най-ранната дата, от която е възможно да се отпусне този вид пенсия на Т. е приетата от пенсионния орган-21.05.2020 г..

Разпоредбата на чл.94, ал.3 КСО е специална по отношение на правилото разписано в ал. 1 на чл. 94 от КСО и се прилага само по отношение на пенсиите за инвалидност. От една страна разпоредбата предвижда по-благоприятна дата на отпускане и изплащане на пенсията за инвалидност, а именно от датата на подаване на заявлението за освидетелстване в ТЕЛК, но същевременно същата въвежда ограничение, че тази по-благоприятна начална дата не може да предхожда началната дата на инвалидизирането и то не на инвалидизирането изобщо, а на инвалидизирането с нужния минимален процент /50%/ , по смисъла на чл. 72 КСО.

Следва да се отбележи, както бе посочено по-горе, че процесното Разпореждане № [ЕГН]/10.03.2023г., с което е отпусната лична пенсия за ИОЗ на жалбоподателя от 21.05.2020г. е в изпълнение на Решение № 35/04.01.2023г. по адм. дело № 3984/2022 г. по описа на АССГ, в сила от 03.02.2023г., с което е отменен предходен административен акт и преписката е върната за ново произнасяне на Директора на ТП на НОИ С. град, като съдът в мотивите си е приел, че следва да се вземе предвид двумесечният срок, считано от датата на влизане в сила на последното ЕР № 0822/16.12.2020 г. на ТЕЛК, връчено на 13.01.2021 г., а именно 27.01.2021 г. В случая, административният орган е определил дори по-ранна дата от тази определена в цитираното съдебно решение, поради което доводите на жалбоподателя за влошаване на положението ѝ са неоснователни.

По изложените съображения съдът намира, че оспореното Решение № 2153-21-106/12.05.2023г., издадено от директора на ТП на НОИ – С. град, с което е отхвърлена жалбата против Разпореждане № [ЕГН] от 10.03.2023г. длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ – С. град, е законосъобразно и обосновано. Депозиранията против него жалба е неоснователна и като такава, следва да бъде отхвърлена.

При този изход на делото и предвид надлежно въведеното искане от страна на процесуалния представител на директора на ТП на НОИ – С. град за присъждането на разноски, произтичащи от юрисконсултско възнаграждение, то на основание чл. 143, ал. 3 от АПК във вр. с чл. 37 от Закона за правната помощ във вр. с чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ, в полза на ответника следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд, С. град, трето отделение 73-и състав

РЕШИ :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на И. Б. Т. срещу Решение № 2153-21-106/12.05.2023г. на директора на ТП на НОИ С., с което е оставена без уважение жалбата ѝ срещу разпореждане № [ЕГН] от 10.03.2023г. на длъжностно лице по пенсионното осигуряване при ТП на НОИ С..

ОСЪЖДА И. Б. Т., ЕГН- [ЕГН], да заплати по сметка на Националния осигурителен институт сума в размер на 100 (сто) лева, представляваща разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България, в 14 дневен срок от съобщаването му.

Съдия: